

2hly
Kilátás az erdőszélről a Budai hegyek felé (Szombathy Viktor felvétele)

pek, szállodák modern épületei. De mindez még nem a város a maga teljességében. A teljes képhez hozzátartozik a város széle, a város pereme is. Ahol nem olyan ünnepélyes a légkör, mint a város szívében, ahol a városi élet hétköznapi zajlanak...

Sokszínű érdekes táj fővárosunk határszéle is! Sok olyan tájrészlete van, amelyet még nem rontott el az ember; de nem kevés olyan is, amit éppen az ember tett széppé, vagy szebbé. — Ide szorulnak ki a nagy területű ipartelepek; száz és száz métereket megvünk a kerítésük mellett. De közvetlen mellettük nagy kiterjedésű mezőgazdasági területek húzódnak még. Élő patakok partján gyalogolhatunk kilométereken át. Buckákra, halmokra kapaszkodhatunk fel, amelyekről hihetetlen panoráma nyílik. Meglepő szépségű erdőkon vizet át utunk. Itt vannak a temetők és itt vannak a repülőtér is. Azután változik a táj és a hétköznapi lehangoló képe fogad: mert itt vannak a még működő homok-, kavics-, agyag- és kőbányák is, és ide, a város szélére hordják ki, mind Pesten, mind Budán a fővárosi hihetetlen mennyiségű háztartási szemetét is, és a gyárak törmelékét, hulladékát; itt szakszerűen elkezelik, salakkal befedik. — Itt zajlik az élet a maga teljességében. Arra is fel kell készülnünk, hogy esetleg nem mindenütt fogadnak szívélyesen. Volt, hogy gyanakodva nézegették kezemből a budapesti térképet. De hát nem is olyan köny-

Ha eddig vissza-vissza tekintgettem és a túlparti Nagykevélytől búcsúztam, most már érdemes előre tekinteni is: a háttérben már feltűnik a főtéri Somlyó hosszú vonalata; előttem pedig a *Farkas-erdő* díszlik. A rákospalotai olajgyár érdekes kikapcsolódás magas épülete úgy emelkedik ki egy erdőfolt mögül, mint valami várkastély.

A hely vízrajzilag is nagyon érdekes: itt ömlik egymásba a *Szilaspatak* és a *Mogyoródi-patak*. Kifelé tartva csakhamar át is kelek rajtuk, széles hídjainkon. Először a Palotai-patakon, ahol errefelé a Szilast nevezik. A híd után a Megyeri út véget ér. Itt kezdődik a Fővárosi Köztisztasági Hivatal nagy telepe. Előtte jobboldalt széles útra fordulok s a mogyoródi vízfolyás hídján is átkelve, az erdő széle felé tartok. Az 1. sz. Autóközlekedési Vállalat modern, új telepe mellett visz egy darabig az út. De csakhamar a természeti táj fogad. Az erdő előtt elterülő vizenyős rétet vizek szelik keresztül. Az egyik az út mellé szegődik, sűrű fűzfásor alá bújva. Egy másik közvetlen az erdő szélén húzódik és kitereljesedik. Olyan harsogó béka-koncert fogad itt, amely ugyancsak szokatlanul érdekes a városi fülnök. Azután befogad a Farkas erdő. A változatos faállományú, fenyőcsoportokkal is tarkított erdőt a régebbi térképek Megyeri erdő néven ismerik. A *Budapesti Erdészet* gondozza; sétautat is építettek benne, szép erdőrészekben, tisztásokon át. Mehetünk ezen

mindjárt utána a váci vasútvonal sínparján is. Negyedórába sem telik, már ott állok a kilátónál. Egy nagy lucernatábla közepén az út mellett áll. Közvetlen mögöttem egy erdőcske. Nagyon kedves, hangulatos pihenőhely. Lent a patak, mögöttem az erdő. És a toronyból a nagyszerű körpanoráma. Aki nem sajnálja a fáradságot s felmászik a meredek létrákon a felső emeletre is, nem fogja megbánni. A Budai-hegység és a Pilis jó részét áttekinthetjük innen, a másik irányban pedig a Gödöllő körüli dombvidék kiemelkedő pontjait láthatjuk. — És mindez 120 m „magasság”-ból. Hol van az a hegyvidék, ahol ilyen kevés fáradsággal ilyen szép kilátásban gyönyörködhetünk?!

Most már a XV. kerületben járok; a vasúti töltés a határ a IV. kerület felé. Keresztülmegyek az erdőn és kilépve belőle, néhány perc múlva elérem a veregyeházi vasútvonalat is. Túloldalán egy újabb erdőfolt. Itt van, részint az erdő szélén, részint az erdőben az egykori Károlyi uradalom „Új majorja”. Régen lehetett ez „új”: gazdasági épületei igen előregedtek már. Jelenleg az Alagi Tangazdaság tartozéka. A túlsó szélén halad a volt „Grófi út”. De ezt már csak az öregek ismerik így. A gyerekek már úgy magyarázzák a Rákospalotára vezető utat, hogy menjek erre meg arra, míg egy ABC áruházat nem érek. Megyek. Átkelek ismét a Csömöri patakon, de az áruházat nem érem el. Mert közben újabb erdőfolt tűnik fel s ez úgy vonz, mint a mágnes. A táj új képe most vajdúdik itt. Jobbra-balra gyárak épülnek. Van, amelyik már el is készült. (A modern gyártelepek általában nagyon szépek, tágasak, levegősek; hogytak helyet a fáknak és a zöldterületeknek is.) De a születő üzemek körül még terjedelmes szántóföldek vannak és a következő percekben már egészen más kép fogad: idős gazdálkodó műtrágyát szór szét a felszántott területen. Csakhamar elérem az erdőcsikot, mely egyszerre okoz örömet és csalódást. Örömet, mert olyan üde pázsit díszlik a fák alján, amire letelepedni egy turista vágyalom; de ennek útját állja az a körülmény, hogy az erdőcske körül van kerítve. Hosszan megyek a kerítése mellett; még a betekingetés is üdítő. Azután elérem a kaput és a tábláról megtudom, hogy ez a Vegyszer (Vegyiműveket szerelő Vállalat) sporttelepe. Szépen gondozott, mintaszerű telep. Az erdőt itt keresztülszeli a Szántó föld utca, mely alatt egy kitűnő, aszfaltozott utat tessék érteni. Az erdőcsík az út túloldalán folytatódik tovább; szinte bevisz egészen Rákospalota szívébe. Ez már szabad terület; sajnos elhanyagolt, gondozatlan. Miközben végigballagok rajta, arra gondolok: üde színtöltje lehetne a kerületnek, ha gondozásba vennék. Kilépve az erdőből keresztül megyek egy kertészetten, átkelek a Szilas-patak hídján s már bent is vagyok Rákospalota központjában.

Pápa Miklós dr.

Gyalog Budapest körül...

A Megyeri csárdától Rákospalotáig

A városnézés, városismertetés, sőt a városismereti versenyek is, szorosan hozzátartoznak már turistaéletünkhöz. Feltárulnak rajtuk keresztül városaink ismert és kevésbé ismert, rejtett szépségei és érdekességei: épületek, amelyek nevezetes történelmi események színhelyei voltak; házak, melyeknek falai nagy emberek emlékét őrzik; és szobrok, emlékművek, műemlékek sokasága. Felsorakoznak a múlt mellé szocialista jelenünk alkotásai is: az új közintézmények, lakótele-

A Farkas-erdő

nyű megérteni, hogy mit keres egy turista — itt.

Meglepő kis tájak, ismeretlen részletek fogadják itt azt, aki nem riad vissza. Ha gyalogosan vág neki az útnak, mely túrának sem kicsiny. Budapestet körüljárni több útvonalon is lehet: a közigazgatási határon belül és kívül egyaránt. Az út melyet bejártam, csak egyike a több-féle lehetőségnek.

A nehezen kibontakozó ideitavas első meleg napsugarait küldte a didergő városra, amikor a 10-es villamos végállomásától, a *Megyeri csárdától* útnak indultam. Innen már nem messze a dunakeszi határ. A Vízművek kerítése mögött pompás fenyők és lombfák integetnek. Barátságos családi házak között, kanyargó utcácskákon szelem át a pesti oldalnak ezt a legészakibb települését. Az apró kertekben a tavasz első virágai nyílnak, az utca szélén pitypang sárgállik. Közben egy-egy KÖZÉRT-bolt; valóságos missziót teljesítenek itt a város szélén. Itt van utcája Fadrusz Jánosnak is; ezen keresztül érek ki a Megyeri útra, a temetőnél.

is, más utakon is. Nagyon érdekes az a nyíladék is, mely a buckák hullámvonalán visz fel és le. A hosszúra nyúló erdő felső szélén találjuk a harmadik élővizet: a *Csömöri patakot*, amely itt egyesül a mogyoródival. Ez a három pataktól közrefogott, vizenyős rétekek övezett erdő földrajzi fekvését tekintve egyedülálló a főváros területén. A homokbányászt is leállították már a Duna felé néző, szép kilátást nyújtó buckaoldalban; most folyik a beerdősítése. De ez a szép táj koránt sincs még kellően megbecsülve. Nem szabadna megengedni ugyanis, hogy egyes gyárak, üzemek ide hordják a törmeléküket, elcsúfítva több helyütt az erdő szélét és a vizek partját. Sajnos, még csak egy tilalmi tábla sincs itt, mely a törmelék lerakását megtiltaná. Jó lenne, ha a kerületi tanács erőlyesen rendet teremene.

Az erdő felső széléről körültekintve hívogató látvány fogad: kilátótoronnyá kiképzett háromszögletesű gúla emelkedik szemközt, egy enyhe dombhajlat tetején. Nagyzemileg művelt szőlők mellett haladok el, átkelek a Csömöri patakon és